

Новими елементами технологічної організації процесу засвоєння навчальної дисципліни є удосконалені форми і методи індивідуально-консультаційної роботи, додаткові практичні заняття з психолого-педагогічного супроводу та додаткова індивідуальна робота, що має на меті розвиток у студентів здатності до професійного самозростання.

Для допомоги студентам в організації свого психолого-професійного самопізнання, в поглибленні саморозуміння й усвідомлення ними своєї «Я-концепції» пропонується розв'язання студентами питань, які сформульовані на основі результатів досліджень особистості англійським психологом Р. Берні:

1. Чи вважаю я себе завершеною, повністю сформованою особистістю, або в мене є резерви внутрішнього росту й розвитку?

2. Чи досить я впевнений у собі?

3. Чи здатний я терпимо сприймати різні точки зору?

4. Чи здатний я приймати у свою адресу критику, необхідну для особистісного й професійного розвитку? Чи можу я відкрито обговорювати з іншими свої особисті й професійні проблеми?

5. Якою людиною мене бачать оточуючі? Чи можу я подивитися на себе їхніми очима?

6. Чи подобаються мені тісні контакти з іншими студентами та викладачами або я віддаю перевагу безособовому, відчуженому спілкуванню з ними?

7. Чи намагаюся я встановити причину утруднень, які виникають переді мною в навчанні, або я завжди готовий віднести їх на рахунок поганої організації навчального процесу?

Впровадження психолого-педагогічного супроводу в індивідуально-кооперативну технологію навчання дозволяє підвищити рівень сформованості у студентів здатності до професійного самозростання.

***Р. І. Заворотній***, асистент,  
кафедра фінансів підприємств

## **ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ» В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ WEBСТ**

Сьогодні Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана приймає активну участь у реалізації кількох міжнародних проектів із підготовки магістрів економічних

спеціальностей. Зокрема, це взаємні навчальні програми з Віденським економічним університетом (Австрія), університетами Ньюкасла й Единбурга (Велика Британія), Флорентійським університетом (Італія), а також університетом Констанц (Німеччина). За таких умов значної актуальності набуває проблема належного забезпечення системи дистанційного навчання студентів університету, що тимчасово навчаються за кордоном. Як наслідок цього, а також у світлі приєднання до Болонської декларації в університеті розробляються базові пакети курсів у середовищі інформаційної системи дистанційного навчання WebCT (World Wide Web Course Tools), що використовується у майже 2600 навчальних закладів світу. Система дистанційного навчання передбачає забезпечення взаємозв'язку між студентами і викладачем як асинхронно, так і синхронно в часі й спирається на використання інформаційно-комунікаційних технологій.

WebCT позбавляє студентів багатьох незручностей, що мають часовий і просторовий характер і раніше унеможливлювали процес паралельного навчання. Водночас перед викладачем постають численні проблеми щодо забезпечення належного викладання дисципліни і контролю засвоєних студентами знань. Відносно до дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» для економічних спеціальностей IV курсу основні незручності пов'язані з процесом модульного контролю. Зокрема, це стосується проблеми використання студентами допоміжних матеріалів, а також часових обмежень при складанні тестової і практичної частини модулю.

Окрім того, проблемним є оцінювання роботи студентів протягом семестру. Це пояснюється обмеженими можливостями студентів отримати додаткову кількість балів, оскільки виключені можливості активної роботи на семінарських заняттях, участі в наукових конференціях, колоквіумах тощо. Те ж саме стосується незручностей у дистанційному консультуванні студентів з викладачем з проблем, пов'язаних із виконанням індивідуальних практичних завдань. Так, при вивченні курсу «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» студенти, виходячи з індивідуальних даних, мають скласти десять операційних бюджетів і прогностичний баланс виробничого підприємства, які є дуже складними за структурою й методикою обчислення її складових.

На сьогодні в університеті уніфіковано структуру викладення навчального матеріалу, а також розроблено базові механізми контролю засвоєння студентами теорії та виконання ними індивідуальних практичних завдань. Проте, механізми контролю не усу-

вають усіх вищенаведених проблем і потребують суттєвого доопрацювання. Крім того, удосконалення потребує й система формування підсумкових оцінок роботи студентів протягом семестра.

З огляду на обмеженість можливостей отримання студентами додаткових балів нами пропонується спрощене співвідношення оцінок за 100-бальною системою: 40 балів — два модульних контролю, 50 балів — вірне виконання індивідуальних практичних завдань, 10-балів — участь в інтернет-форумах з проблем дисципліни як альтернатива колоквіуму.

Отже, система дистанційного навчання вимагає організації, планування, системності й чіткого керування (обсяг й типи завдань, методичні рекомендації щодо їх виконання, аналіз передбачуваних труднощів, облік, перевірка та оцінювання виконаних завдань), що сприятиме підвищенню якості засвоєння навчального матеріалу.

### *Література*

1. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті: Навч. посіб. — Вид. 2-ге, доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 298 с.
2. Лимаренко М. П., Субіна О. О. Методичні рекомендації по розробці та експлуатації дистанційних курсів в середовищі інформаційної системи дистанційного навчання WebCT. — К.: КНЕУ, 2005. — 23 с.
3. Сторічний поступ. Під ред. Павленка А. Ф. — К.: КНЕУ, 2006. — 272 с.

*А. І. Задерейко*, асистент,  
кафедра управління персоналом

## **ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВОДСТВО З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ»**

Об'єктивні зміни, що відбуваються у суспільстві в цілому та/або в окремих її сферах, є взаємопов'язаним логічним процесом. Більшість з них направлені на удосконалення уже існуючих відносин. Яскравим прикладом цього на сьогоднішній день являється простір української вищої освіти. Приєднання України до Болонського процесу поклато велику відповідальність на всіх без виключення, зобов'язавши і студента, і викладача відповідати сучасним вимогам та стандартам.